

Elkano eta lehen mundubira: 500 urte geroago

Uzt. 04 - Uzt. 05 2019

Kod. F03-19

Mod.:

Aurrez aurrekoa

Edizioa

2019

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Uzt. 04 - Uzt. 05 2019

Kokalekua

Miramar Jauregia

Hizkuntzak

Gaztelera Euskara

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Fundación
BBVA

Azalpena

Magallanes-Elkano espedizioa atera zela 500 urte betetzen direla gogoratzean, lehen zirkumnabigazioaren eta Juan Sebastian Elkano beraren berraztertze eta eguneratzea egiten dira. Euskaldunek tripulatzaile, espedizioaren antolatzaile eta ontzi egile gisa egiten zuten lanari balioa ematen zaio.

Ahozko mezuak. Bertaratuek hainbat diziplinetako lanak aurkeztu ahal izango dituzte, bereziki historikoak, gaiari buruz. Horretarako 1.000 hitzeko laburpena bidali beharko da info@elkanofundazioa.eus helbidera, 2019ko maiatzak 15a baino lehen. Horien guztien balorazioa egingo da eta egileei jakinaraziko zaie onartuta dagoen edo ez.

Informazio gehiago www.elkanofundazioa.eus

Helburuak

Lehen zirkumnabigaziora eta balentria hura gertatu zen testuingurura gerturatzea.

Magallanes-Elkano espedizioan parte hartu zuten euskaldunen ezaugarriak, funtzioak eta patua deskribatzea.

Ikastaroaren laguntzaile espezifikoak

Programa

2019-07-04

- 09:15 - 09:30 Dokumentazio emanaldia / Entrega de documentación
-
- 09:30 - 09:45 “Inaugurazioa / Inauguración” Jardueraren zuzendaritzaren aurkezpena
Daniel Zulaika --- Comisión Asesora ELKANO 500 Fundazioa
Ion Irurzun --- ELKANO 500 Fundazioa
-
- 09:45 - 11:00 “Inaugurazio konferentzia: XVI mendearen hasieretarako itsasontzietako bizitza / La vida en las naos a comienzos del siglo XVI”
Pablo Emilio Perez-Mallaina Universidad de Sevilla
-
- “Aurkezpena / Presentación”
Alaia Berriozabal ELKANO 500 Fundazioa
-
- 11:00 - 11:30 Pausa café
-
- 11:30 - 12:45 “Euskaldunak eta lehen mundubira / Los vascos y la primera vuelta al mundo”
Daniel Zulaika --- Comisión Asesora ELKANO 500 Fundazioa
-
- “Aurkezpena / Presentación”
Jon Ispizua Bilboko Itsasadarra Itsas Museoa / Museo Marítimo Ría de Bilbao
-
- 12:45 - 14:00 “Euskal itsasontzigintza eta Victoria naoa / La construcción naval vasca y la nao Victoria”
Xabier Alberdi Lonbide Euskal Itsas Museoa
-
- “Aurkezpena / Presentación”
Jose Del Val AVCCMM. Bilbao
-

2019-07-05

- 09:30 - 10:45 “«Euskal Herria itsastarra» lehen mundubiraren testuinguruan. "Euskal Herria marítima" en el contexto de la primera vuelta al mundo”
Álvaro Aragón Ruano UPV/EHU
-
- “Aurkezpena / Presentación”
Alejandro Larrode Fernandez Aquarium. Donostia
-
- 10:45 - 11:15 Pausa café
-
- 11:15 - 12:30 Mahai ingurua: “Mahai ingurua / Mesa redonda: Lehen mundubirari kontatzeko beste eta batzuk / Otras formas de contar la primera vuelta al mundo”

“Elkano garaiko euskal merkatari, nabigatzaile eta itsas gizonen inguruko hausnarketa. Mercaderes, navegantes y hombres de negocios vascos en la primera circunnavegación”

Amaia Rojo Sierra UPV/EHU

“Elkanorengandik Dorre Bikietara. Mundializazioa vs Globalizazioa / De Elkano a las Torres gemelas. Mundialización vs Globalización”

Jose Larramendi Larramendi Calzacorta Kontseilu Aholkularia ELKANO 500 Fundazioa

---

“Nobelagile baten zailtasunak / Un novelista ante la primera vuelta al mundo”

Enrique Santamaría Urtiaga

12:30 - 13:50

“Ahozko Komunikazioen Saioa / Comunicaciones orales. Moderatzailea / Modera:”

Rafael Zulaika --- ELKANO 500 Fundazioa

Javier Almazán Altuzarra Eskorbutoa munduaren inguruko lehen biran / El escorbuto en la primera Vuelta al mundo - Servicio Riojano de Salud

Irene Cárdaba López Elkanoren etorrera irudi batean / La llegada de Elkano en una imagen - Gordailua, Gipuzkoako Ondare Bildumen Zentroa.

Urkiri Salaberri Elkanoren etorrera irudi batean / La llegada de Elkano en una imagen - Astigarragako udala

Miren Aintzane Egiluz Emakumearen zeregina Elkanoren garaian /¿Y la mujer?: aproximación a la presencia femenina en los ambientes marítimos vascos del siglo XVI - Escuela de Ingeniería de Bilbao - Escuela Técnica Superior de Náutica y Máquinas Navales

Xabier Kerexeta Erro Duela 500 urtekoa gogoratzeaz gain, gogoeta egitea / Hace 500 años: recordar es reflexionar - Gordailua Gipuzkoako Ondare Bildumen Zentroa

Alberto Rodríguez Peñaranda Itsasketa ezagutzak / Aspectos náuticos de la primera circunnavegación

Ekai Txapartegi Zumeta Munduaren inguruko bira eta zientzia modernoa / 500 años de ciencia ‘en alta mar’: la ciencia como aventura y riesgo

---

13:50 - 14:00

Cierre

Zuzendaritza

Daniel Zulaika ---

Comisión Asesora, ELKANO 500 Fundazioa

Daniel Zulaika (Zarautz, 1951) Osakidetzako medikua. Doktorego tesia: "Madinaveitia doktorearen bizitza eta lana "(1981). Gipuzkoako Foru Aldundiak argitaratua Nafarroako Unibertsitateko Artes Liberalesen Institutuan graduatua. "Euskaldunak eta lehen mundubira" bere gradu-amaierako lana da. 2018ko maiatzaren 2an irakurri zuen, kalifikazio gorena lortuz. Lehen mundubirari artikulua argitaratu ditu eta hitzaldiak eman ditu. ELKANO 500 Fundazioko Aholku Kontseiluko kidea

Ion Irurzun ---

ELKANO 500 Fundazioa

Irakasleak

Xabier Alberdi Lonbide

Untzi Museoa - Museo Naval, Director Científico

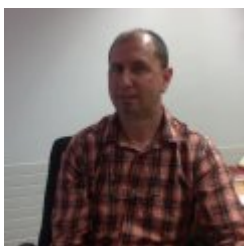

XABIER ALBERDI LONBIDE (Zarautz, 1969-V-18), licenciado en Historia por la Universidad de Deusto (1992), Máster en Gestión de Recursos Culturales por la Universidad de Deusto (1993) y doctor en Historia Moderna (Universidad del País Vasco, 2006), con la tesis Conflictos de intereses en la economía marítima guipuzcoana durante la Edad Moderna. Es director de la Sección de Investigación de la Asociación Albaola y Director Científico del Untzi Museoa, Museo Naval de San Sebastián. Actualmente trabaja como asesor en historia para el Ayuntamiento de Getaria y la Mancomunidad de Urola-Kosta con el objetivo de organizar el 5. Centenario de la Primera Vuelta al Mundo. Director de diversos proyectos de investigación histórico-arqueológicos, entre los que cabe citar la codirección de Placentia Island Project. Basque early presence in New England research project. Es autor de diversas publicaciones entre las que cabe destacar su tesis doctoral.

Javier Almazán Altuzarra

Álvaro Aragón Ruano

UPV/EHU

Alvaro Aragón Ruano (Oiartzun, 1969-11-09) 1992. urtean Historian lizentziatu zen Deustuko Unibertsitatean eta 2000. urtean doktore titulua eskuratu zuen Euskal Herriko Unibertsitatean, non Irakasle Agregatua da. Hasiera batean, bere ikerketa lana baso eta abeltzaintza historian kokatu bazuen ere, azken urteetan, lerro hori baztertu gabe, Euskal Herriko merkataritzaren historiarekin partekatu du. Eremu horretan nazioarteko zein Espainia mailako aldizkarietan argitaratu ditu bere ikerketak (Atlantic Studies, International Journal of Maritime History, Journal of European Economic History, Obradoiro de Historia Moderna, Studia Historica, e.a.), batik bat, euskal merkatarien presentzia, euskalduntasuna eta identitatea nazioarteko merkatuetan aztertuz. Honekin batera, egun, alde batetik, Espainiar zein Frantziar Estatuaren barruan euskal foru lurraldeek garatutako muga eta identitate

diskurtsoak ari da aztertzen, eta bestetik, merkataritza elite horien jatorri lehen mundu globalizazioaren kontestuan.

Alaia Berriozabal

Irene Cárdena López

UPV EHU

Jose Del Val

Miren Aintzane Egiluz

Jon Ispizua

ERAIN - Itsasmuseum Bilbao arduraduna

Xabier Kerexeta Erro

Gordailua

Jose Larramendi Larramendi Calzacorta

ZarautzOn

Alejandro Larrode Fernandez

Fundacion Oceanografica de Gipuzkoa

Pablo Emilio Perez-Mallaina

Alberto Rodriguez Peñaranda

Amaia Rojo Sierra

Ekai Txapartegi Zumeta

EHU

Urkiri Salaberri

Enrique Santamaría Urtiaga

Rafael Zulaika ---

Elkano 500 Fundazioa

Matrikula prezioak

MATRIKULA	2019-03-01 ARTE	2019-05-31 ARTE	2019-07-04 ARTE
GONBIDAPENA	0 EUR	-	-
OROKORRA	-	60,00 EUR	70,00 EUR
MATRIKULA MURRIZTUA	-	35,00 EUR	-
MATRIKULA EXENTZIOA	-	20,00 EUR	20,00 EUR
IKASTAROAK GUZTIONTZAT MURRIZPENA	-	35,00 EUR	-
AEK euskaltegiko kide	-	52,50 EUR	-
ELKAR txarteldunak	-	52,50 EUR	-
IKA Euskaltegiak	-	52,50 EUR	-

Kokalekua

Miramar Jauregia

Mirakontxa pasealekua 48, 20007 Donostia

Gipuzkoa